

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/35/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615208126
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1615208126.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej a sudcov Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej a JUDr. Anny Kašajovej v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina, proti žalovanému: M.J. M., N.. XX.XX.XXXX, C. A. K. XXX/XX, D. M., o zaplatenie 1.677,28 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 17. októbra 2018, č.k. 4C 582/2015-41, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti **p o t v r d z u j e.**

V napadnutom rozsahu vyhovujúcej časti rozsudku pokiaľ ide o povolenie plnenia žalovaného v splátkach rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.785,92 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.784,39 eur od 22.05.2015 do zaplatenia v lehote 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.785,92 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.784,39 eur od 22.05.2015 do zaplatenia v mesačných splátkach vo výške 75 eur splatných vždy k 25. dňu v mesiaci počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod hrozbou straty výhody splátok neuhradením čo i len jednej zo splátok alebo jej časti, a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a súčasne uviedol, že o výške týchto trov rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. V odôvodnení tohto rozsudku uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia istiny 1.677,28 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Podanie žaloby odôvodnil skutkovo tým, že dňa 06.12.2013 uzatvoril so žalovaným úverovú zmluvu č. XXXXX, na základe ktorej mu poskytol peňažné prostriedky vo výške 2.000 eur, ktoré sa žalovaný zaviazal vrátiť v pravidelných mesačných splátkach, pričom celý úver s príslušenstvom bol povinný splatiť do 15.11.2018. Nakoľko však žalovaný po vyčerpaní poskytnutého úveru porušil svoje zmluvné povinnosti (neuhradil jednotlivé splátky riadne a včas), výzvou zo dňa 21.05.2015 ho vyzval na predčasné splatenie poskytnutého úveru do dátumu uvedeného v tejto výzve. Ani napriek tejto výzve mu žalovaný pohľadávku neuhradil. Pohľadávku ku dňu zosplatenia úveru (21.05.2015) vo výške 1.845,92 eur špecifikoval ako súčet nezaplatennej istiny vo výške 1.677,28 eur, kapitalizovaných úrokov vo výške 107,11 eur (pri úrokovej sadzbe 19,90% ročne vyplývajúcej zo zmluvy) a kapitalizovaných úrokov z omeškania vo výške 1,53 eur (pri úrokovej sadzbe 5% ročne) a poplatkov vo výške 60 eur (2 x 15 eur za upomienky, 30 eur za výzvu na predčasné splatenie úveru), ktoré si však v žalobe neuplatnil. Domáhal sa tiež zaplatenia úrokov vo

výške 19,90% ročne z nezaplatenej istiny 1.677,28 eur od 22.05.2015 do zaplattenia a úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatenej istiny od 22.05.2015 do zaplattenia.

3. Žalovaný sa k žalobe aj napriek tomu, že mu bola spolu s výzvou na vyjadrenie a poučením o procesných právach doručená dňa 02.01.2018, písomne nevyjadril. Súd prvej inštancie vo veci vytýčil pojednávanie na deň 17.10.2018, na ktoré sa dostavil žalovaný a nedostavil sa žalobca, ktorý však svoju neúčast' ospravedlnil dňa 30.08.2018, nežiadal o odročenie pojednávania a súhlasil, aby sa rozhodlo v jeho neprítomnosti. S poukazom na ust. § 180 druhá veta C.s.p. potom súd prvej inštancie rozhodol, že pojednávanie sa bude konať v neprítomnosti žalobcu.

4. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že úverovú zmluvu uzavrel na sumu 2.000 eur, pričom poplatok za poskytnutie úveru predstavoval sumu 100 eur. Potvrdil, že úver čerpal a spočiatku aj splácal, neskôr sa ale dostal do finančných problémov. Chcel sa preto so žalobcom dohodnúť na zmene splátok, žalobca si však za túto zmenu chcel účtovať poplatok vo výške 40 eur. Uviedol, že sú voči nemu vedené viaceré exekúcie (EX 30783/2017, EX 20910/2015, EX 30747/2017 na vymoženie pohľadávok 336,02 eur, 358,81 eur, 331,46 eur, všetky vedené súdnym exekútorom Q.. K.), a že má dlhy na zdravotnom poistení za dobu, keď bol vyradený z evidencie nezamestnaných. Poznamenal tiež, že v súčasnosti je nezamestnaný, zapísaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nevlastní žiaden majetok a má vyživovacie povinnosti k maloletej dcére P. V. (nar. v roku 2014) a k maloletému synovi V. (nar. v roku 2017). Ďalej uviedol, že žije v spoločnej domácnosti s družkou u jej rodičov, pričom poznamenal, že družka je na rodičovskej dovolenke a poberá len rodičovský príspevok. Na základe týchto okolností vyhodnotil, že nie je schopný splatiť dlh jednorázovo a požiadal o povolenie mesačných splátok vo výške 30 eur.

5. Z vykonaného dokazovania ďalej zistil, že na základe úverovej zmluvy č. XXXXX zo dňa 06.12.2013 poskytol žalobca ako veriteľ žalovanému ako dlžníkovi úver vo výške 2.000 eur s fixnou úrokovou sadzbou 19,90% ročne, RPMN vo výške 25,27% a priemernou RPMN ku dňu uzavretia zmluvy vo výške 21,09%. Celková čiastka, ktorú sa žalovaný ako spotrebiteľ zaviazal zaplatiť, predstavovala sumu 3.255,40 eur. Poplatok za poskytnutie úveru si dojednali vo výške 100 eur, poplatok za poistenie schopnosti splácať úver 0 eur/mesačne, poplatok za upomienku 15 eur a poplatok za predčasné splatenie úveru 30 eur. Žalobca sa zaviazal poskytnúť úver do 3 dní od splnenia podmienok pre poskytnutie úveru a žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver splatiť 60-imi pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 52,59 eur splatnými v 15. deň kalendárneho mesiaca, pričom splatnosť prvej splátky si dojednali na deň 16.12.2013 a konečnú splatnosť úveru na deň 15.11.2018. Čl. 2.3 zmluvy obsahoval poučenie spotrebiteľa požadovať kedykoľvek bezplatne počas trvania úverovej zmluvy výpis z úverového účtu formou amortizačnej tabuľky. Súčasťou zmluvy boli tiež Všeobecné obchodné podmienky a Sadzobník poplatkov. Upomienkou zo dňa 21.03.2015 vyzval žalobca žalovaného na zaplattenie omeškaných splátok úveru a výzvou zo dňa 21.05.2015 ho napokon z dôvodu nedodržania dohodnutých zmluvných podmienok vyzval na predčasné splatenie úveru do 31.05.2015. Zo skutkových tvrdení žalobcu, ktoré žalovaný nerozporoval, ustálil, že žalovaný pohľadávku žalobcu po zosplattení úveru neuhradil žiadnou sumou.

6. Vec posúdil právne podľa ust. § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“), § 52 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 9 ods. 1, 2, 6, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb., čl. 10 ods. 2 písm. h), i), čl. 22 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES zo dňa 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica“), § 290, § 295 C.s.p., a dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná v časti zaplattenia sumy 1.785,92 eur (pozostávajúcej z istiny 1.677,28 eur, kapitalizovaných úrokov z úveru do zosplattenia vo výške 107,11 eur a z kapitalizovaných úrokov z omeškania do zosplattenia vo výške 1,53 eur) a úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.784,39 eur od 22.05.2015 do zaplattenia, a nedôvodná v časti zaplattenia úroku vo výške 19,90% ročne z nezaplatenej istiny 1.677,28 eur od 22.05.2015 (predčasného zosplattenia úveru) do zaplattenia. Žalobe žalobcu preto v časti o zaplattenie sumy 1.785,92 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.784,39 eur od 22.05.2015 do zaplattenia vyhovel a v časti o zaplattenie úrokov z úveru vo výške 19,90% ročne z nezaplatenej istiny 1.677,28 eur od 22.05.2015 do zaplattenia ju zamietol.

7. Konštatoval, že predmetom sporu je záväzok žalovaného, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere ako absolútneho obchodu podľa ust. § 261 ods. 3 písm. d) ObZ.. Predmetnú zmluvu posúdil vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný pri jej uzatváraní a plnení nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, súčasne ako zmluvu spotrebiteľskú, a v tejto súvislosti konštatoval, že na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa. Na právny vzťah sporových strán založený touto zmluvou považoval preto za potrebné aplikovať nielen príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka, ale tiež ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a násl. OZ) a príslušné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. S poukazom na ust. § 54 ods. 1 druhá veta OZ poznamenal, že žalovaný si ako spotrebiteľ nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie len z dôvodu, že uzavrel zmluvu podľa ObZ, a v tejto súvislosti odkázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo 20/2009 zo dňa 25.01.2011, v ktorom bol prijatý záver, že spotrebiteľ nemôže v občianskoprávnom vzťahu dojednať aplikáciu ObZ, ktorá je pre spotrebiteľa nepriaznivejšia. S poukazom na ust. § 879f ods. 3 OZ poznamenal, že tento záver platí tiež pre zmluvy uzatvorené pred účinnosťou novely OZ týkajúcej sa ust. § 54.

8. Vychádzajúc z nesporných skutkových tvrdení žalobcu o uzatvorení úverovej zmluvy so žalovaným a o čerpaní úveru žalovaným (žalovaný tieto skutkové tvrdenia nepoprel), a vykonaným dokazovaním preukázaného porušenia zmluvnej povinnosti žalovaným splácať úver riadne a včas a vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru žalobcom ku dňu 21.05.2015 listom zo dňa 21.05.2015, ktorým žalovaného vyzval k jednorazovému zaplateniu pohľadávky z úveru ku dňu zosplatenia vo výške 1.844,74 eur pozostávajúcej z istiny poskytnutého úveru 1.677,28 eur, kapitalizovaných úrokov z úveru 107,11 eur (pri úrokovej sadzbe 19,90% ročne), kapitalizovaných úrokov z omeškania 1,53 eur (pri úrokovej sadzbe 5% ročne) a poplatkov 60 eur (2 x 15 eur za upomienky + 30 eur za výzvu na predčasné splatenie úveru, ktoré si však žalobca v žalobe neuplatnil), dospel k záveru, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zosplatenú a neuhradenú časť úverovej istiny vo výške 1.677,28 eur, úrok z úveru 19,90% ročne vyčíslený do zosplatenia vo výške 107,11 eur a úrok z omeškania 5% ročne vyčíslený do zosplatenia vo výške 1,53 eur. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný bol v omeškaní s plnením peňažného záväzku, žalobcovi priznal v zmysle ust. § 517 ods. 2 OZ a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. aj úrok z omeškania, a to v ním žiadanej výške 5% ročne zo sumy 1.784,39 eur (ako súčtu istiny 1.677,28 eur a kapitalizovaného úroku z úveru do zosplatenia 107,11 eur) od 22.05.2015 do zaplatenia, i keď maximálna dovolená výška úroku z omeškania v občianskoprávných vzťahoch bola v rozhodujúcom čase vo výške 5,25% ročne.

9. Pokiaľ ide o nárok na zaplatenie úrokov z úveru vo výške 19,90% ročne z nezaplatennej istiny vo výške 1.677,28 eur od okamihu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, t.j. od 22.05.2015 do zaplatenia, v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vychádzajúc z výsledkov súdnej praxe, konkrétne z: rozhodnutia vo veci č. C-415/2011-AZIZ, rozsudku Krajského súdu Prešov vydaného vo veci sp. zn. 6Co 190/2014 a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vydaného vo veci sp. zn. 4Obo 143/98, argumentoval, že za úver možno dohodnúť úroky len za obdobie užívania finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstavy poskytnúť úver a vypýtať si za jeho poskytnutie dohodnuté úroky. Od začiatku sa tak prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Poznamenal však, že niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, vysvetlil, že zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania či iných sankciách, je podľa jeho názoru v neprospech žalovaného. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie - úroky z omeškania pri pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Považoval za evidentné, že úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovaného, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu. Uplatnený ročný úrok 19,90% podľa jeho názoru prevyšuje úrok z omeškania a problematická klauzula o úrokoch popri úrokoch z omeškania (po splatnosti) prima facie potenciálne umožňuje navýšenie dlhu nad výšku poskytnutého úveru v rozpore s ust. § 3a ods. 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Zdôraznil, že úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplatnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti preto spôsobuje, že takéto úroky navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo

predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ. Na základe týchto dôvodov vyslovil názor, že dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Považoval preto za nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne.

10. Aj keď mu je z rozhodovacej činnosti známa existencia odlišného právneho názoru, podľa ktorého dispozitívna norma neobmedzuje dobu na poskytnutie finančných prostriedkov, a podľa ktorého úroky z omeškania sú sankciou a úroky odmenou za užívanie peňazí, preto ich treba platiť až do ich vrátenia (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27.06.2007, sp. zn. 33Odo 657/2005), za zásadný posun v prejednávanej otázke považoval v zhode s právnym názorom vysloveným Krajským súdom v Bratislave v rozsudku zo dňa 13.07.2017, sp. zn. 10Co 136/2017, judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, ktorá výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovila zásadne pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr. vo veci C-415/11, AZIZ), a určila, že článok 3 ods. 1 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery (dobrej viery neoficiálny preklad)“, treba tiež preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní. Zdôraznil, že odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách, je v neprospech žalovanej strany, pretože ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie - úroky z omeškania pri pomerne novom pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., podľa ktorého: „Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.“

11. Poukázal tiež na právny názor vyslovený Krajským súdom v Bratislave v rozsudku č.k. 7Co 347/2017-64 zo dňa 14.02.2018, v ktorom konštatoval, že ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom, pretože v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 a § 3a zákona č. 87/1995 Z.z.. Ak by sa žalobca dovoľával odplatných plnení napriek výkladu neplatnosti tohto dojednaní aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, konštatoval, že tieto nároky by neprešli testom citovaných ustanovení OZ a nariadenia vlády a alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) OZ. Keďže istina je suma poskytnutých finančných prostriedkov veriteľom vo forme úveru podľa § 503 ods. 1 prvej vety ObZ a zmluvné úroky sú vždy splatné spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, t.j. spolu s istinou, vyhodnotil, že doba splatnosti úrokov za poskytnutie peňazí sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, celková suma úrokov však musí byť zaplatená najneskôr do splatnosti dlžného zostatku úveru. Po vyhlásení celého úveru za splatný sa istina úveru ďalej zmluvne neúročí, žalobcovi teda prislúchajú len úroky z omeškania. Žalobca ako veriteľ preto podľa jeho názoru nemohol oprávnene požadovať od žalovaného ako dlžníka zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Zdôraznil, že tento záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplatom za používanie

finančných prostriedkov poskytnutých dlžníkovi do doby splatnosti. Na uvedenom nemení nič ani dohoda účastníkov, pretože je pre obchádzanie zákona absolútne neplatná. Žalobu žalobcu vyhodnotil v časti úroku z úveru uplatneného po zosplatnení úveru (t.j. v časti úroku 19,90% ročne z nezaplatenej istiny 1.677,28 eur od 22.05.2015 do zaplataenia) na základe uvedených argumentov ako nedôvodnú a v tomto rozsahu ju zamietol.

12. Vychádzajúc z osobných a majetkových pomerov žalovaného po uzatvorení zmluvy (pričom poukázal na jeho vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom, nemajetnosť, spolužitie s družkou poberajúcou len rodičovský príspevok), vyhodnotil, že tieto žalovanému objektívne znemožnili splatenie celého záväzku jednorazovo, a keďže povolenie plniť v splátkach nepovažoval za neprimerane zasahujúce do hospodárskych pomerov žalobcu, žalovanému v zmysle ust. § 232 ods. 3 C.s.p. umožnil zaplatiť žalobcovi priznanú pohľadávku v mesačných splátkach vo výške 75 eur, ktorú považoval za primeranú. Pokiaľ ide o výšku jednotlivých splátok navrhovaných žalovaným vo výške 30 eur mesačne, túto považoval za zjavne neprimeranú k výške pohľadávky žalobcu a k dobe jej splatenia.

13. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle zásady úspechu v konaní vyjadrenej v ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p.. Po vyhodnotení, že žalobca bol v konaní neúspešný len v časti príslušenstva uplatnenej pohľadávky - úroku z úveru po zosplatnení, priznal žalobcovi voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

14. Proti tomuto rozsudku v časti zamietnutia úroku z úveru vo výške 19,90% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 1.677,28 eur od 22.05.2015 do zaplataenia a v časti povolenia splácať dlžnú sumu v splátkach po 75 eur mesačne podal žalobca riadne a včas odvolanie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v týchto napadnutých častiach zmenil tak, že jeho žalobe vyhovie i v časti zmluvného úroku vo výške 19,90% ročne z nezaplatenej istiny 1.677,28 eur od 22.05.2015 do zaplataenia a žalovaného zaviazhe k povinnosti uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasne si uplatnil aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Dôvodil, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.), a že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.). Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že nemá nárok na úroky z úveru po mimoriadnom zosplatnení úveru. Mal za to, že nárok na zaplataenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na ust. § 502 ods. 1 ObZ, v zmysle ktorého je dlžník od doby poskytnutia peňažných prostriedkov povinný platiť úrok v dojednanej výške, a tiež na ust. § 503 ods. 3 ObZ, podľa ktorého je dlžník oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, s tým, že úroky je povinný zaplatiť za dobu od poskytnutia až do vrátenia peňažných prostriedkov. Úrok označil za cenu za poskytnutie peňažných prostriedkov, ktorý je povinný platiť až do ich vrátenia, keď vzhľadom na dispozitívnosť príslušného ustanovenia si strany zmluvného vzťahu môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky upraviť odchylne. Vyjadril názor, že pri omeškaní dlžníka s platením úveru má veriteľ právo na úrok a aj na úrok z omeškania. K uvedenému názoru poukázal na podľa neho podporujúce viaceré výsledky súdnej praxe súdov všetkých stupňov. Konštatoval, že nikdy nedošlo k prijatiu navrhovanej zmeny právnej úpravy, podľa ktorej malo byť zákonne upravené právo na úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov dané dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa ust. § 565 OZ. Pokiaľ ide o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, z ktorého mal podľa jeho tvrdenia súd prvej inštancie v predmetnej veci vychádzať, argumentoval, že sa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru, pretože Najvyšší súd SR v ňom riešil, okrem iného, prioritne otázku nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov a nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov z omeškania. Poznamenal, že predmetné rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej a konštatovanie Najvyššieho súdu SR o tom, ako má súd prvej inštancie postupovať, prípadne aké skutočnosti má skúmať, podľa jeho názoru nemožno považovať za záväzný právny názor Najvyššieho súdu SR tým skôr, keď z tohto rozhodnutia vychádza právna veta v znení: „Zmluvou o úvere sa dlžník zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Úroky sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania.“. Konštatovanie súdu v znení: „...dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.“, považoval za vytrhnuté z kontextu a z toho dôvodu za paušálne neuplatniteľné vo všetkých konaniach, v ktorých si veritelia uplatňujú svoje nároky z poskytnutých peňažných prostriedkov, o to viac, keď táto časť odôvodnenia nie je súčasťou právnej vety a teda nemá charakter záväzného

právneho názoru. Pokiaľ ide o časť vyhovujúceho výroku rozsudku, ktorou súd prvej inštancie povolil žalovanému zaplatiť žalobcovi priznanú sumu 1.785,92 eur s príslušenstvom (úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.784,39 eur od 22.05.2015 do zaplatenia) v mesačných splátkach vo výške 75 eur splatných k 25. dňu toho ktorého mesiaca počnúc právoplatnosťou rozsudku pod hrozbou straty výhody splátok neuhradením čo i len jednej zo splátok alebo jej časti, túto považoval za nesprávnu z dôvodu, že vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Namietal, že súd prvej inštancie nedostatočne preskúmal pomery žalovaného odôvodňujúce platenie dlžnej sumy v splátkach, keď vychádzal iba z tvrdení žalovaného nepreukázanými žiadnymi listinnými dôkazmi. Zastával preto názor, že v danom prípade nebola splnená podmienka odôvodňujúca určenie dlhšej lehoty na plnenie, a v tejto súvislosti zároveň poznamenal, že súd prvej inštancie rozhodol nad zákonom dovolený rozsah, čo je v priamom rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Uviedol tiež, že súd prvej inštancie mal okrem finančnej situácie žalovaného prihliadať aj na iné skutočnosti, napríklad na osobné a majetkové pomery sporových strán, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného, žalovaným prejavenu snahu o plnenie záväzku, dobu, po uplynutí ktorej by došlo týmto spôsobom k zaplateniu dlžnej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerne zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa a pod.. Platenie dlhu v splátkach vo výške 75 eur mesačne považoval za neprimerane dlhé, nakoľko len vo vzťahu k istine by trvalo takmer 2 roky, čo by podľa jeho názoru poškodilo nielen jeho, ale aj žalovaného, ktorému bude zatiaľ narastať úrok z omeškania. Výšku priznanej splátky považoval za neadekvátnu výške žalovanej pohľadávky, pretože lehota na splatenie pohľadávky sa predĺžila do takej miery, že sa tým poprel samotný účel súdneho konania, pričom takéto rozhodnutie nevedie k odstráneniu právnej neistoty. Na záver poznamenal, že žalovaný mal od podania žaloby možnosť prejavíť snahu a záujem uhrádzať dlh, a tým preukázať jeho schopnosť splácať dlh priebežne aspoň v takej výške, ktorá by bola primeraná jeho finančným možnostiam, čo však neurobil a počas celého súdneho konania neuskutočnil ani jednu úhradu. Na podporu svojich právnych argumentov poukázal na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov zaoberajúce sa aplikáciou ust. § 232 ods. 3, 4 C.s.p..

15. Ďalšie písomné podania v rámci odvolacieho konania podané neboli.

16. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (ust. § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je v časti, ktorou napadá zamietajúcu časť rozsudku (ktorou súd prvej inštancie zamietol žalobcom uplatnený nárok na úroky z úveru po zosplatnení úveru), nedôvodné, a v časti, ktorou napadá vyhovujúcu časť rozsudku v rozsahu povolenia splácania dlhu žalovaného v splátkach, dôvodné. Vo vzťahu k zamietajúcej časti napadnutého rozsudku súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, vo veci vykonal dokazovanie správnym smerom a v rozsahu potrebnom pre posúdenie opodstatnenosti žaloby v tejto časti, a výsledky vykonaného dokazovania o tejto časti uplatneného nároku aj správne zhodnotil. Svoje skutkové a právne závery viažuce sa k tejto časti napadnutého rozhodnutia aj náležite a dostatočne odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.). Odvolací súd sa s jeho právnym záverom o nedôvodnosti nároku žalobcu na úroky z úveru po jeho zosplatnení stotožňuje a konštatuje jeho správnosť (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Odlišný právny záver prijal však odvolací súd vo vzťahu k povoleniu splácania dlhu žalovaného v splátkach.

17. Vychádzajúc z rozsahu a najmä z dôvodov podaného odvolania žalobcu, bolo úlohou odvolacieho súdu v rámci prieskumu správnosti rozhodnutia vydaného v posudzovanej veci ustáliť, či banka ako veriteľ v zmluvnom vzťahu s dlžníkom, ktorému poskytla spotrebiteľský úver za dohodnutý úrok, má na tento úrok nárok aj po využití svojho práva na zosplatnenie úveru z dôvodov porušenia zmluvných povinností dlžníkom, keď súdom prvej inštancie v tomto smere zistený skutkový stav medzi stranami sporný nebol a žalobca jeho ustálenie súdom prvej inštancie v rámci podaného odvolania nenamietal. Úlohou odvolacieho súdu bolo tiež preskúmať opodstatnenosť povolenia splátok žalovanému a unesenie dôkazného bremena žalovaným v tomto smere.

18. Vzhľadom na výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov Krajského súdu v Bratislave k otázke platenia zmluvných úrokov z úveru po zosplatnení spotrebiteľského úveru Občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Bratislave na svojom rokovaní dňa 20.02.2019 v zmysle ust. § 17 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov prijalo Stanovisko č. 1/2019, podľa ktorého v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba

právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.

19. Odvolací súd poukazuje tiež na rozhodnutie Ústavného súdu SR (zo dňa 18.09.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012), podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do zosplatnenia dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Veriteľ má tak právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi ich účastníkmi.

20. Odvolací súd sa preto stotožnil s právnym posúdením a právnym názorom súdu prvej inštancie ohľadom nároku na úrok z úveru po jeho zosplatnení, a v odvolaní uvádzané argumenty žalobcu, popierajúce správnosť právneho záveru o protiprávnosti nároku žalobcu na úroky z úveru po jeho zosplatnení, vyhodnotil ako nespôsobilé privodiť iný než napadnutým rozsudkom ohľadom tohto nároku vyslovený právny záver.

21. Odvolací súd sa však nestotožnil s prijatým záverom súdu prvej inštancie o opodstatnenosti žiadosti žalovaného týkajúcej sa povolenia splácania dlhu žalobcovi ako veriteľovi v splátkach, keď súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku v tomto smere len skonštatoval, že dlžnú sumu povolil žalovanému splácať v mesačných splátkach vo výške 75 eur z dôvodu jeho osobných a majetkových pomerov (pričom poukázal na jeho vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom, nemajetnosť, spolužitie s družkou poberajúcou len rodičovský príspevok), ktoré mu objektívne neumožňujú uhradiť celú dlžnú sumu naraz, a z dôvodu, že povolenie plniť v splátkach neprimerane nezasiahne do hospodárskych pomerov žalobcu. Tieto závery však žiadnym spôsobom neodôvodnil. Neuviedol, na základe akých dôkazných prostriedkov a následných úvah dospel k záveru, že osobné a majetkové pomery žalovaného sú nepriaznivé a v dôsledku toho objektívne znemožňujú žalovanému uhradiť celú dlžnú sumu naraz, a že povolenie plniť v splátkach nezasiahne neprimerane do hospodárskych pomerov žalobcu. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisového materiálu zistil, že žalovaný požiadal o povolenie splácať dlh v splátkach vo výške 30 eur mesačne v rámci prvoinštančného konania na pojednávaní konanom dňa 17.10.2018 z dôvodu, že je nezamestnaný, zapísaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nevlastní žiaden majetok, sú voči nemu vedené viaceré exekúcie, má vyživovacie povinnosti k maloletej dcére P. V. (nar. v roku 2014) a k maloletému synovi V. (nar. v roku 2017), a tiež z dôvodu, že žije v spoločnej domácnosti s družkou u jej rodičov, pričom družka poberá len rodičovský príspevok. K tejto ústne prednesenej žiadosti však nedoložil žiaden dôkaz preukazujúci jeho tvrdenia o osobných a majetkových pomeroch. Je preto nepochybné, že dôkazné bremeno o opodstatnenosti povolenia splácať dlh v splátkach žalovaný neunesol.

22. Na vysvetlenie tejto problematiky považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že lehota na plnenie je 3 dni a plynie od právoplatnosti rozsudku (§ 232 ods. 3 C.s.p.). Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu (§ 232 ods. 3 veta druhá C.s.p.) alebo určiť, že plnenie sa má uskutočniť v splátkach (§ 232 ods. 4 C.s.p.). Určenie dlhšej lehoty na plnenie ako 3 dni alebo povolenie splátok však musí byť vždy adekvátne dôvodom zisteným v pomeroch dlžníka so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, nakoľko dôvodnosť odchýlky od základnej lehoty 3 dni vyplýva priamo z dikcie zákonného ustanovenia. Tieto individuálne okolnosti by mali byť dostatočne závažné na to, aby bolo možné prijať záver, že povolenie splátok je práve v tomto konkrétnom prípade a práve vzhľadom na určité špecifické dôvody prípadu opodstatnené. Súd je preto povinný takéto výnimočné rozhodnutie podložiť konkrétnymi preukázanými okolnosťami odôvodňujúcimi takéto rozhodnutie, pričom jeho závery musia byť podložené zistením takých skutočností, ktoré tento záver presvedčivo a preukázateľne odôvodňujú. V danej veci však existencia žalovaným tvrdených a súdom prvej inštancie osvojených dôvodov povolenia splácať dlh žalovaného v splátkach preukázaná nebola.

23. Na základe vyššie uvedenej právnej argumentácie a so zreteľom na obsah spisu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti týkajúcej sa nepriznaných úrokov z úveru po jeho zosplatnení ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

24. Žalobca poskytol žalovanému úver, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť spolu s úrokmi v splátkach, ktoré však nedodržel a došlo k zosplatneniu úveru a podaniu žaloby na súd. V konaní sa žalobca domohol celého zosplatneného žalovaným nesplneného dlhu. Povolenie splátok žalovanému vo výške 75 eur, t.j. vo výške len o málo vyššej ako bola výška zmluvne dohodnutých splátok úveru 52,59 eur bez preukázania existencie relevantného a skutočne dôležitého dôvodu, podľa názoru odvolacieho súdu poškodzuje žalobcu, ktorý zosplatnil úver práve z dôvodu nesplácania splátok a pritom stratil aj časť nároku na úrok z úveru (zosplatnením úveru). Je potrebné si prioritne uvedomiť, že žalovaný zmluvu porušil a úhrady od počiatku zmluvného vzťahu nerealizoval podľa zmluvne dohodnutých podmienok, a následne vôbec, a to ani počas súdneho konania. Povolenie splátok bez preukázania existencie relevantného individuálneho dôvodu môže potom vyvolať polemiku o spravodlivosti súdneho rozhodnutia a vymožitelnosti práva.

25. Vo zvyšnej napadnutej časti týkajúcej sa povolenia splácania dlhu žalovaného v splátkach z dôvodu, že neboli dané dôvody na potvrdenie ani zrušenie rozsudku v tejto napadnutej časti preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť v zmysle ust. § 232 ods. 3 veta druhá C.s.p. zaplatiť žalobcovi priznanú sumu v lehote 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Túto lehotu (60 dní) považoval za primeranú vzhľadom na ekonomické záujmy žalobcu, a tiež za dostatočné predĺženie základnej lehoty na plnenie 3 dni za účelom poskytnutia účinnej možnosti žalovanému zabezpečiť si prostriedky na splnenie dlhu.

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p.. Vzhľadom na plný úspech žalovaného v odvolacom konaní vo vzťahu k zamietajúcej časti napadnutého rozsudku a čiastočný neúspech vo vyhovujúcej časti rozsudku len pokiaľ ide o lehotu na splnenie dlhu, ktorý odvolací súd nepovažoval ako jeho neúspech v odvolacom konaní majúci vplyv na rozhodnutie o nároku na náhradu trov odvolacieho konania, odvolací súd vyhodnotil, že žalovaný bol v odvolacom konaní plne úspešný. Nakoľko mu však v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, nárok na náhradu trov odvolacieho konania mu nepriznal.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).